

TER NAGEDACHTENIS

DR. JOHANNA JACOBA VAN DULLEMEN, 1890-1972

DOOR PROF. MR. JOHANNA C. HUDIG

OP 19 september 1972 is in het Havenziekenhuis te Rotterdam overleden dr. Johanna J. van Dullemen. Met haar is een markante vrouw heengegaan, die in het culturele en maatschappelijke leven in Rotterdam een belangrijke rol heeft gespeeld. Ze is geboren in 's-Hertogenbosch als dochter van notaris Lodewijk G. N. van Dullemen en Jikke Scheltema en heeft aldaar haar jeugd doorgebracht en de H.B.S. bezocht. Daarna studeerde zij Engelse taal en letterkunde in Groningen, Amsterdam en Oxford en promoveerde op 10 april 1924 te Amsterdam op een proefschrift, getiteld: 'Mrs. Gaskell, novelist and biographer', nu vermeld in de Encyclopaedia Britannica als een van de belangrijke bronnen voor de kennis van deze 19de eeuwse schrijfster met een grote sociale belangstelling.

In september 1917 reeds was mejuffrouw Van Dullemen benoemd tot lerares Engels aan het Erasmiaans Gymnasium te Rotterdam. Zij was daar de eerste vrouwelijke docent en al spoedig geaccepteerd door de collegae, die zich eerst hadden afgevraagd of een vrouw de orde in de hogere klassen wel zou kunnen bewaren, wat aardig meeviel. Met veel oudleerlingen van toen, die haar lessen zeer waardeerden, heeft zij tot haar dood het contact onderhouden. Zij introduceerde de muziek op het gymnasium en richtte een zangkoor op. Zelf had zij een mooie stem en was een der meest geliefde leerlingen van de beroemde altzangeres Pauline de Haan-Manifarges en een goede kracht in het Kralingsch Vrouwenkoor.

Op 1 januari 1926 verliet zij tijdelijk Rotterdam. Zij werd benoemd tot directrice van de Hogere Burgerschool voor Meisjes te Utrecht. Met voortvarendheid en ondanks veel tegenstand heeft zij van deze school een lyceum voor meisjes weten te maken, waarvan zij rector werd. Haar hart trok echter toch weer naar Rotterdam. Toen daar de functie van directrice van de H.B.S. voor meisjes aan de Mecklenburglaan vacant kwam, solliciteerde zij met